

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petra Šuránka a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **J. S.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 10. 2016, č. j. 41 A 106/2014 – 53,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.
Předcházející řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 8. 2014, č. j. KUZL-38921/2014 (dále jen „napadené rozhodnutí"), sp. zn. KUSP-38921/2014/DOP/Mu, prvním výrokem dílčím způsobem doplnil popis místa skutku o údaj *„ve směru jízdy od centra Zlína, 200 metrů od nákupního střediska Interspar*", druhým výrokem pak zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Zlína, odboru občansko-správních agend (dále jen „magistrát") ze dne 13. 6. 2014, č. j. MMZL 093241/2014, sp. zn. MMZL 114656/2013-RT-PŘ-OOSA-2126/13. Rozhodnutím magistrátu byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění zákona č. 233/2013 Sb. (dále jen „zákon o silničním provozu") ve spojení s § 6 odst. 1

písm. a) téhož zákona tím, že dne 5. 9. 2013 v 19:00 hodin v obci Zlín na ulici Nábřežní v místě u autobazaru jako řidič osobního motorového vozidla VW Lupo, RZ: X, nebyl za jízdy připoután bezpečnostním pásem, ač jím bylo sedadlo povinně vybaveno podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb. (dále jen „zákon č. 56/2001 Sb."), a za tento přestupek mu byla uložena podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona č. 308/2013 Sb. a § 125c odst. 4 písm. f) zákona o silničním provozu pokuta ve výši 1.800 Kč za současného uložení povinnosti úhrady paušální částky nákladů řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí v reakci na odvolání žalobce odmítl, že by si policista přestupek vymyslel, protože je k tomu motivován tzv. čárkovým systémem, neboť takové vágní tvrzení žalobce nijak nedoložil. Odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010 - 63, považoval žalovaný za nepřiléhavý s ohledem na odlišné skutkové okolnosti případu. V tomto případě se policista choval korektně, jeho jednání nevykazovalo znaky šikany, a lze tak vyjít z toho, že na rozdíl od žalobce neměl na výsledku věci jakýkoliv zájem. Rozpory, resp. nedostatky výpovědi v okrajových aspektech nemohou s ohledem na časový odstup mezi kontrolou a výslechem věrohodnost svědecké výpovědi ovlivnit. Nepřipoutání pásem bylo možné zachytit okem, policista neztratil žalobce po celou dobu úkonu z očí, a byť si na to již policista nevzpomínal, z jím sepsaného oznámení přestupku vyplývá, že žalobce jel ve vozidle sám, tudíž se ani nemohl vyměnit za volantem s jinou osobou. Vzhledem k tomu, že policista si pamatoval, že bezpečnostní pás visel v poloze podél sloupku, třebaže si již nevzpomínal, kde se na něm nacházela spona, nebylo možné, aby žalobce měl zapnutý pás, třeba i pod ramenem. Navíc z čl. 2.1 Předpisu č. 16 Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (dále jen „EHK OSN"), tj. jednoho z homologačních předpisů, na něž odkazuje příloha vyhlášky provádějící zákon č. 56/2001 Sb., je podle žalovaného zřejmé, že při řádném zapnutí má horní (ramenní, diagonální) popruh tříbodového bezpečnostního pásu, který žalobce užil, procházet úhlopříčně přes přední část hrudníku od kyčle k protilehlému ramenu. Žalobcem tvrzený způsob zapnutí byl zcela nepřijatelný a co do funkčnosti bylo toto připoutání srovnatelné se zapnutím přezky pásku u kalhot, který by nebyl provlečen poutky na kalhotách. Tvrzení o bolestivém zranění žalobce znevěrohodňuje i to, že je uplatnil až poté, co byl vyslechnut policista, naopak možnosti vyjádřit se do sepsaného oznámení o přestupku žalobce nevyužil (jen je podepsal), ačkoliv by to v případě nesouhlasu s policistou bylo možné očekávat.

[3] Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil žalobou, v níž namítl, že správní orgány provedly nedostatečné dokazování, když svá rozhodnutí opřely o jediný důkaz v podobě výpovědi policisty. Žalobce považoval jeho výpověď za nevěrohodnou, neboť svědek si nebyl schopen vzpomenout ani na natolik elementární záležitosti, jako místo, odkud údajný přestupek poprvé spatřil, a přesné okolnosti průběhu silniční kontroly, a také za neověřitelnou, neboť přestupek nebyl jiným způsobem zdokumentován a výpověď svědka neuvádí potřebné podrobnosti. Namítl, že jej policista nemohl vidět přes čelní sklo, neboť v tu dobu svítilo ostré podvečerní slunce, které se odráželo od čelního skla. Žalobce poukázal na jiný případ, kdy se prokázalo, že strážníci městské policie řidiče křivě obvinili

ze spáchání přestupku, stejně jako i na skutečnost, že svědčícímu policistovi by hrozila v případě přiznání, že si přestupek vymyslel, přísnější sankce než žalobci. Žalobce, který má na autě nalepenou samolepku s logem občanského sdružení Nechcipokutu.cz, také tvrdil, že první slova, která od policisty slyšel, byly narážky na pražskou pojišťovnu proti pokutám. Žalovanému vytýkal, že jednání žalobce označil za obstrukční již proto, jakého si vybral zmocněnce, z čehož lze dovodit zjevnou podjatost oprávněné úřední osoby, o jejíž totožnosti navíc žalobce nebyl předem žalovaným informován. Dále uváděl, že z důvodu pohmožděného ramene měl pás zapnutý pod ramenem, čímž splnil požadavek na připoutání bezpečnostním pásem, tak jak je bezpečnostní pás definován v čl. 2.1 Předpisu č. 16 EHK OSN, aniž by bylo rozhodné, zda pás vedl přes klíční kost.

[4] Krajský soud v Brně žalobu žalobce proti napadenému rozhodnutí zamítl nejprve rozsudkem ze dne 31. 3. 2016, č. j. 41 A 106/2014 - 30, který však Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem ze dne 26. 7. 2016, č. j. 4 As 105/2016 - 33, zrušil z důvodu, že krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, ačkoliv žalobce o jeho nařízení výslovně požádal. Jinými otázkami se Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku nezabýval.

[5] Poté krajský soud po provedeném jednání, k němuž se na řádné předvolání dostavil jen žalovaný, opětovně žalobu zamítl, tentokrát rozsudkem ze dne 5. 10. 2016, č. j. 41 A 106/2014 - 53 (dále jen „napadený rozsudek“). Krajský soud konstatoval, že situace, kdy stojí proti sobě tvrzení policistů a přestupce, není neobvyklá. V takové situaci nemůže mít některý z důkazních prostředků *a priori* vyšší váhu než jiný, v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů vytváří správnímu orgánu ucelený obraz míra věrohodnosti prováděných důkazů, konzistentnost výpovědí a další okolnosti vyplývající ze specifik té které projednávané věci. Není přitom nezbytné, aby měl správní orgán k dispozici i další důkazní prostředky, jako jsou fotografie či jiné záznamy. Judikatura Nejvyššího správního soudu v minulosti řešila dvě různé linie případů důkazní situace: v první existovala protichůdná tvrzení policistů a žalobce, popř. svědků – spolujezdců, ve druhé linii bylo nad tento rámec prokázáno nestandardní chování policistů či zde byly důkazy oslabující jejich výpověď, což vedlo Nejvyšší správní soud k závěru o nedostatečnosti dokazování. V tomto případě nestandardní chování policisty nebylo prokázáno a neexistují ani důkazy, které by jeho výpověď zpochybňovaly, lze tedy v souladu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007 - 114, vyjít z toho, že zde nejsou dány důvody pochybovat o pravdivosti tvrzení policisty. Třebaže je přestupkové řízení ovládáno zásadou materiální pravdy a vyšetřovací zásadou, nezbavuje to účastníka řízení povinnosti označit důkazy na podporu svých tvrzení, byť nelze hovořit o důkazním břemeni.

[6] Krajský soud považoval za podstatné, že svědek (policista) s jistotou vypověděl, že žalobce jako nepřipoutaného řidiče pozoroval ze statického stanoviště na vzdálenost dvou metrů, když žalobce projížděl po dobu pěti sekund v jeho těsné blízkosti. Žalobce přitom nebyl připoután bezpečnostním pásem ani při následném ztotožnění po zastavení vozidla. Policista vyloučil, že by byly jakkoliv ztíženy rozhledové podmínky či výhled do vozidla. Skutečnost, že si policista po 6 měsících již na detaily silniční kontroly nebo přesný okamžik, kdy přestupek poprvé spatřil, nevzpomínal, podle soudu nemůže zpochybnit svědeckou výpověď jako celek. Soud přitom neshledal nic technicky nemožného na tom, aby policista při soustředěném sledování řidičů projíždějících vozidel

ze statického pracoviště za dobrých rozhledových poměrů bez překážek ze vzdálenosti dvou metrů po dobu pěti sekund mohl pozorovat řidiče vozidla, jak není připoután bezpečnostním pásem. Žalobce přitom neoznačil jakýkoliv důkaz k tvrzené zaujatosti policisty na výsledku řízení, nijak ani nedoložil, že by v okamžiku kontroly svítilo slunce, natož v té intenzitě, že by mu zabránilo ve výhledu do vozidla. Přitom policista žalobce pozoroval nejen pouze na příjezdu k němu, ale i v okamžiku průjezdu okolo něj a v okamžiku zastavení vozidla. Žalobce nedokládal ani tvrzené zranění, navíc s tímto tvrzením přišel až v odvolání, což důkazní hodnotu takového tvrzení oslabuje; na místě samém se žalobce omezil pouze na sdělení, že si platí pojištění proti pokutám, k přestupku se však nijak nevyjádřil. Soud tvrzení o připoutání žalobce pásem vedeným pod ramenem proto neuvěřil, a nezabýval se tak již otázkou přípustnosti takového způsobu poutání.

[7] Krajský soud také odmítl, že by žalovaný byl povinen žalobce informovat o tom, která úřední osoba bude rozhodovat o jeho odvolání, žalobce však mohl námitku podjatosti vznést, a to zřejmě v návaznosti na vydání rozhodnutí. Takovou námitku však nevznesl. Z napadeného rozhodnutí je nicméně podle krajského soudu patrné, že se žalovaný podrobně zabýval všemi odvolacími námitkami, a nelze tak konstatovat, že by k případu žalobce přistupoval *a priori* zaujatě.

II.
Obsah kasační stížnosti a vyjádření stran

[8] Svou kasační stížnost proti napadenému rozsudku žalobce (dále jen „stěžovatel“) opřel o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Především krajskému namítal, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve správním spise, neboť uznání viny je založeno pouze na jediném nespolehlivém důkazu v podobě svědecké výpovědi policisty, a že došlo k podstatnému porušení procesních předpisů s možným vlivem na zákonnost tím, že magistrát kladl svědkovi návodné otázky.

[9] Je-li vina v řízení o trestním obvinění vyslovována na základě jediné svědecké výpovědi, je podle stěžovatele nutné se s enormní pečlivostí věnovat její věrohodnosti, zejména měl-li, resp. mohl-li policista přestupek zadokumentovat i za pomoci jiných, např. technických prostředků. Stěžovatel namítá, že s ohledem na neschopnost svědka popsat přesné okolnosti průběhu silniční kontroly nemohl ani z hlediska logického a technického prověřit, zda bylo vůbec možné, aby svědek viděl jeho údajné protiprávní jednání. Správní orgán podle něj nemůže považovat za věrohodnou a dostačující výpověď svědka, který sice tvrdí, že viděl bezpečnostní pás svěšený kolem sloupku, ale už nemůže uvést, kdy stěžovatele takto poprvé spatřil, a jehož výpověď vykazuje zjevné rozpory, neboť nejprve tvrdil, že přestupek spatřil v okamžiku, když stěžovatel projížděl těsně kolem něj, následně však uvedl, že si přesně nepamatuje, kdy přestupek poprvé spatřil.

[10] Na dotaz zmocněnce stěžovatele policista ani nebyl schopen určit svou přesnou polohu vůči vozu stěžovatele, čímž by bylo prokázáno, že stěžovatele vidět nemohl, neboť úhel, ze kterého vozidlo viděl, mu neumožňoval dohlédnout na stěžovatelovo levé rameno. Stěžovatel přitom již od počátku svou vinu popíral, nepovažoval však za nutné důvody vypisovat do oznámení o přestupku, ostatně o povinnosti se vyviňovat nebyl ani policistou

poučen. Naopak čekal na to, co u výslechu uvede policista, neboť sám věděl, že jej policista ze svého stanoviště na kraji vozovky vidět nemohl a nemohl jej vidět ani zepředu, neboť tomu bránilo ostré slunce těsně před západem. Jediný okamžik, kde jej svědek mohl spolehlivě vidět, byl poté, co těsně před ním zastavil, a v tuto chvíli mohl policista spatřit, že nemá bezpečnostní pás kolem ramene – to ovšem svědek netvrdil. Naopak policista tvrdil, že jej viděl přes čelní sklo, to však podle stěžovatele možné nebylo, neboť od čelního skla se v tu dobu odráželo velmi ostré podvečerní slunce.

[11] Prověření výpovědi policisty z hlediska logického hovoří proti jeho věrohodnosti. První slova, která od něj stěžovatel slyšel, byly narážky na nějakou pojišťovnu proti pokutám. Důvodem proč byl stěžovatel zastaven a pokutován mohla být nalepená samolepka občanského sdružení Nechcipokutu.cz na jeho autě, která policistu iritovala. Svědek si nepamatuje, kdy viděl stěžovatele poprvé nepřipoutaného, jakým způsobem jej dostihl a zastavil, jakým způsobem probíhala kontrola, ani co stěžovatel na místě říkal. Policista mohl jen těžko tvrdit něco jiného, než co napsal do úředního záznamu o přestupku, a přiznat, že si obvinění vymyslel, neboť jinak by mu hrozilo kárné řízení a byl by trestán přísněji než stěžovatel.

[12] Stěžovatel připomíná, že v jeho věci jde v podstatě o tvrzení proti tvrzení. Není-li dané místo pod kontrolou kamery nebo dalších svědků, např. když nikdo z kolemjdoucích situaci nevěnuje pozornost, je každý vystaven riziku, že na něj policista ukáže prstem a obviní jej z protiprávního jednání, a pouze se doufá, že k tomu nedojde. V realitě k tomu však dochází, jako např. v obecně známém případě motorkáře, který ujížděl policistům, ti do něj poté najeli, při pádu a nárazu do sloupu si zlomil kotník a ještě byl policistou následně udeřen do obličeje a několikrát kopán. Stěžovatel také poukázal na články o trestně stíhaném policistovi za to, že si vymyslel přestupek a následně požadoval úplatek, o policistech, kteří si tipovali řidiče luxusních aut, aby od nich dostávali úplatky, nebo o policistovi, který byl propuštěn z důvodu, že si vymyslel přestupek. V takové situaci považuje stěžovatel judikaturu správních soudů vycházející z toho, že není důvodu pochybovat o pravdivosti svědeckých výpovědí policistů, neboť jen vykonávají služební povinnost a nemají na výsledku projednání přestupku zájem, za odtrženou od reality a připomíná nález Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 520/16, v němž tento soud v situaci tvrzení proti tvrzení vytkl obecným soudům, že se v zásadě vůbec nevěnovaly posouzení věrohodnosti výpovědi policistů.

[13] Stěžovatel správním orgánům i krajskému soudu také vytýká, že se nezabývaly tím, zda je zde dán vyšší stupeň pravděpodobnosti toho, že by žalobce jel nepřipoután. Stěžovatel neměl rozumný důvod být nepřipoután, neboť je to zdraví a životu nebezpečné a uškodil by v zásadě jen sám sobě. Je již ve věku, kdy nemá zapotřebí riskovat, a nevykonává ani povolání řidiče rozvážejícího zboží, u nichž se s nepřipoutáním lze setkávat. Ostatně stěžovatel ani nemá evidovány na kartě řidiče žádné trestné body.

[14] Návodnost pokládaných otázek podle stěžovatele dobře ilustruje již první otázka, kde se magistrát po policistovi žádal, aby popsal místo, kde stál se služebním motocyklem a kde došlo k přestupku, třebaže z obsahu správního spisu nemohl vyrozumět, že svědek měl provádět dohled na bezpečnost silničního provozu jako policista vybavený motocyklem a že s motocyklem při zpozorování přestupku stál. Není ani představitelné,

aby svědek stál u motocyklu, na dva metry zpozoroval přijíždějící vozidlo a podařilo se mu jej zastavit přímo před ním. Z hlediska psychologie je zcela nepravděpodobné, aby si svědek pamatoval, že viděl stěžovatele spáchat přestupek, a již si nevybavil, zda jej viděl přes mírně zatmavený obličejový kryt, který je součástí bezpečnostní helmy, nevzpomněl si, co měl stěžovatel v dané chvíli na sobě, nedokázal popsat postavení motocyklu vůči vozidlu stěžovatele, a ani to, z jaké strany k němu stěžovatel přijížděl. Jeho svědecká výpověď ani nevylučuje to, že byl stěžovatel připoután pod ramenem, takže to na první pohled nemuselo být patrné.

[15] Stěžovatel dále namítal nesprávné právní posouzení otázky, zda odvolací orgán mohl v napadeném rozhodnutí podstatným způsobem doplňovat, resp. měnit skutek a současně rozhodnutí magistrátu potvrdit. Stěžovatel považuje takovou změnu popisu skutku provedenou až v napadeném rozhodnutí za nepřípustnou, neboť na ni nemohl žádným způsobem reagovat a hájit se, čímž byla narušena zásada předvídatelnosti postupu a rozhodování správního orgánu v řízení o trestním obvinění. Nešlo o pouhé „dolaďování“ popisu skutku, ale o změnu totožnosti skutku daného jednáním a následkem, konkrétně o zásadní změnu místa a způsobu spáchání skutku.

[16] Stěžovatel konečně namítá i nepřezkoumatelnost rozhodnutí magistrátu, a tím i jej potvrzujícího napadeného rozhodnutí z důvodu nesrozumitelnosti, neboť podle skutkové věty mělo být vozidlo vybaveno bezpečnostním pásem podle zákona č. 56/2001 Sb., ačkoliv tento zákon termín pás, popř. bezpečnostní pás vůbec nezmiňuje a povinné vybavení sedadel bezpečnostním pásem patrně upravuje jiný předpis.

[17] Na závěr stěžovatel uvádí, že vzhledem ke koncepci řízení o přestupku a navazujícího soudního přezkumu a s ohledem na jeho ústavně zaručené právo na trest uložený na základě zákonného rozhodnutí má právo uplatnit nezákonnost napadeného rozhodnutí i z dalších podstatných důvodů ještě ve lhůtě pro podání správní žaloby. Možnost změny žalobních důvodů i po lhůtě pro podání správní žaloby již ostatně Nejvyšší správní soud několikráte připustil. Proto stěžovatel má za přípustné uplatnění stížních bodů nad rámec bodů žalobních a i s ohledem na ně navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[18] Žalovaný konstatoval, že se zcela ztotožňuje s napadeným rozsudkem a námitky stěžovatele považuje za neopodstatněné. Proto na odůvodnění tohoto rozsudku a též na odůvodnění svého rozhodnutí plně odkazuje s tím, že všechny stěžejní okolnosti řešeného případu v nich byly vypořádány. Stížní body namítající návodnost otázek, nepřípustnost změny skutku v odvolacím řízení a nesrozumitelnost výroku správních rozhodnutí podle žalovaného představují *novum* a jako takové jsou podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustné. Poznamenává však, že výrok rozhodnutí magistrátu odpovídá textu § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu, který odkazuje na jiný právní předpis, kterým je podle připojené poznámky pod čarou právě zákon č. 56/2001 Sb. Žalovaný navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

III.
Posouzení kasační stížnosti

[19] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti. Kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.); zároveň je stěžovatel zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je podána osobou oprávněnou, neboť ji uplatnil účastník řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.).

[20] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[21] Nejvyšší správní soud v první řadě musí konstatovat, že stížními body namítajícími návodnost otázek magistrátu a nepřípustnost změny skutku v odvolacím řízení se nemohl zabývat pro jejich opožděnost. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. totiž kasační stížnost není přípustná, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Toto ustanovení se přitom, navzdory tomu, co prosazuje stěžovatel, uplatní i v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku, jímž bylo přezkoumáno rozhodnutí o přestupku či jiné rozhodnutí, jež by bylo možné z hlediska čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vyhlášené pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“) považovat za rozhodnutí o trestním obvinění. Pro ilustraci lze v tomto směru analogicky poukázat i na nedávné usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, které se zabývalo možným dosahem ústavní zásady použití pozdější příznivější právní úpravy ve prospěch pachatele i v rámci soudního řízení správního. Jakkoliv rozšířený senát v tomto případě velmi vstřícně připustil prolomení zásady retrospektivního přezkumu správního rozhodnutí podle skutkového a právního stavu ke dni jeho vydání, zdůraznil, že tato možnost se nevztahuje na řízení o kasační stížnosti, neboť se jedná o řízení o mimořádném opravném prostředku proti již pravomocnému rozhodnutí soudu o trestním obvinění. Nejvyšší správní soud *ex offo* jen prověří, zda krajský soud k případnému přijetí pozdější příznivější právní úpravy přihlédl (viz odst. 52 citovaného usnesení). Zmiňuje-li dále stěžovatel zcela nekonkrétně judikaturu, která měla připustit výjimky z koncentrace dané ustanovením § 104 odst. 4 s. ř. s., Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že žádná z takových výjimek (např. v souvislosti s neočekávanou změnou ustálené judikatury, namítanou prekluzí nebo vadami, jež může kasační soud ze zákona přezkoumat i z moci úřední) se na situaci stěžovatele v souvislosti s takto namítanými vadami řízení před správním orgánem (nikoliv před soudem) nevztahuje a stěžovatel ani netvrdí, že by se jednalo o námitky, jež dříve uplatnit nemohl.

[22] Nejvyšší správní soud se nicméně zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozhodnutí správních orgánů pro nesrozumitelnost. Tento stížní bod je přípustný potud, že nepřezkoumatelnost představuje vadu, jíž je Nejvyšší správní soud povinen se zabývat podle § 109 odst. 4 s. ř. s. i bez námitky, tudíž ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., podle nějž kasační stížnost není přípustná, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl, se zde neprosadí. Tento stížné bod je však nedůvodný, a to již z toho důvodu, že ani případné nesprávné

označení právního předpisu, který upravuje definici bezpečnostního pásu, není způsobilé vyvolat nesrozumitelnost výroku napadeného rozhodnutí či rozhodnutí magistrátu o přestupku. Klíčové je v tomto směru označení právního předpisu, který dostatečně konkrétně vymezuje porušenou povinnost, a tím zde bylo správně označené ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu. Žalovaný má navíc pravdu v tom, že poznámka pod čarou u tohoto ustanovení odkazuje mj. právě na zákon č. 56/2001 Sb.

[23] Nejvyšší správní soud se tak koncentroval na komplexní stížní bod namítající nedostatečné prokázání viny stěžovatele. Ani zde však stěžovateli nemohl dát za pravdu.

[24] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 As 22/2013 - 27, uvedl následující postup pro správní orgány, jak mají postupovat v situacích, kdy jediným důkazem o spáchání přestupku jsou výpovědi policistů, kteří mu byli přítomni, přičemž obviněný z přestupku tyto výpovědi zpochybňuje. Především musí správní orgán v takovýchto případech policisty vždy vyslechnout jako svědky. Dále si musí položit otázku, zda jsou svědectví policistů v daném případě důkazem dostatečným. Nejvyšší správní soud již v minulosti zaujal názor, že v případě přestupků pozorovatelných pouhým okem, např. nedání znamení o změně směru jízdy, takový důkaz postačuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2011 - 70). Do této kategorie nepochybně patří i porušení povinnosti řidiče být za jízdy připoután na sedadle bezpečnostním pásem (viz shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2014, č. j. 10 As 108/2014 - 25). Dalším krokem je porovnání výpovědí policistů a obrany prezentované obviněným s cílem učinit závěr o jejich věrohodnosti.

[25] V případě výpovědi policistů Nejvyšší správní soud ustáleně vychází z názoru (kromě rozsudku citovaného krajským soudem lze z poslední doby poukázat např. na rozsudek ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 As 126/2015 – 42), že „[p]*olicistu lze obecně považovat za nestranného a věrohodného svědka, neprokáže-li se v konkrétním případě něco jiného. Je tomu tak proto, že policista zásadně nemá na věci a jejím výsledku jakýkoli zájem, vykonává jen svoji služební povinnost, při níž je vázán závazkem, aby případný zásah do práv a svobod osob, jimž by v souvislosti s jeho činností mohla vzniknout újma, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo úkonem. O případy, v nichž je možné pochybovat o věrohodnosti či nestrannosti policisty v pozici svědka, půjde zejména tehdy, pokud jsou ve výpovědích policistů rozpory, je-li hodnoceno jednání obtížně pozorovatelné pouhým okem, existují-li důkazy svědčící o zaujatosti policistů vůči osobě obviněného, pokud je policista hodnocen či odměňován podle toho, s jakou úspěšností se mu daří dosahovat postihu jednotlivců za přestupky, nebo v případě šikanózního postupu policistů, který spočívá v provádění přehnaně horlivé a rozsáhlé kontroly, aniž by k tomu byl rozumný důvod.*“

[26] Od této premisy nemá Nejvyšší správní soud důvod ustupovat ani v tomto rozhodnutí. Stěžovateli lze přisvědčit, že ani policisté nejsou vždy a v každém případě zárukou zákonnosti a že i v jejich řadách lze narazit na osoby, které nemusí vypovídat pravdivě a mohou se dopouštět křivého obvinění z přestupku. Nejedná se však o masový jev, který by zpochybnil v obecné rovině věrohodnost výpovědi všech policistů, nejsou-li dány další okolnosti, které nasvědčují tomu, že v posuzovaném případě může být jednání policisty vedeno nepoctivými pohnutkami. V případě střetu protichůdných výpovědí policistů a řidiče podezřelého ze spáchání přestupku je totiž třeba uvážit, že řidiči

z hlediska psychologického oproti policistům nijak prověřeni nejsou, policista by se křivým obviněním dopouštěl závažného úmyslného kárného provinění, a je-li vyslýchán jako svědek, navíc křivé výpovědi, zatímco řidič se případnou lží o svém jednání ničeho nezákonného nedopouští (nanejvýš jedná nemorálně), a konečně že policista zpravidla žádnou zvláštní motivaci na neoprávněném obvinění řidiče z přestupku nemá (i kdyby si tím vylepšoval osobní statistiky, znamená to pro něj nepříliš populární „papírování" navíc nad čas strávený vlastní kontrolní činností) zatímco řidič v takové situaci má silnou motivaci plynoucí ze snahy vyhnout se hrozícímu trestu (peněžité sankci, ale třeba i zákazu řízení), popř. i penalizaci body v řidičském hodnocení. Uvedené skutečnosti všechny hovoří pro principiálně vyšší hodnověrnost svědecké výpovědi policisty oproti např. svědecké výpovědi osoby blízké řidiči, a o to více to pak platí v případném srovnání s vlastní výpovědí řidiče, jakožto obviněného v přestupkovém řízení. Stěžovatelem namítaná možnost nezákonného jednání policistů se však projevuje, a to povinností důkladného prověření jejich výpovědi jak v kontrastu s jinými dostupnými důkazními prostředky, tak z hlediska její logičnosti a bezrozpornosti.

[27] Jak již Nejvyšší správní soud poznamenal v rozsudku ze dne 26. 1. 2017, č. j. 4 As 216/2016 - 34, takový přístup je přitom souladný i se závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 520/16. Je respektována skutečnost, že řidší výskyt excesů na straně policistů ještě nemůže vyloučit, že právě k takovému excesu došlo i v posuzovaném případě, a právě proto v těchto případech klade důraz na prověření výpovědi policisty, přičemž závěr o její věrohodnosti nemůže být založen jen na tom, že byla podána pod hrozbou sankce v případě křivé výpovědi. V případě vzniku pochybností o pravdivosti výpovědi pak vyžaduje zrušení napadeného rozhodnutí (resp. zastavení přestupkového řízení) v souladu se zásadou *in dubio pro reo* (tak učinil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 18. 5. 2016, č. j. 2 As 16/2016 - 27).

[28] V tomto případě ovšem nevyšly najevo žádné skutečnosti, které by zpochybňovaly nestrannost svědčícího policisty. Policista stěžovatele neznal a při zastavování vozidla nevěděl, kdo je jeho řidičem. Ze správního spisu nevyplývají ani žádné skutečnosti, které by svědčily o nekorektním či šikanózním jednání policisty, nebyl tedy zjištěn jiný motiv jednání policisty, než prostý výkon služby. Stěžovatelem namítaná averze policisty v souvislosti se samolepkou na jeho voze se také nijak v řízení neprojevila, pouze mezi dalšími okolnostmi uvedenými v oznámení přestupku sepsaném na místě policista zaznamenal, že stěžovatel mu *„sdělil, že platí pojištění proti pokutám 3000 Kč měsíčně pražské pojišťovně*". Tím pouze policista zaznamenal skutečnost, které se patrně stěžovatel před ním dovolával (stěžovatel sám prostor pro vyjádření řidiče jen proškrtl a podepsal se), aniž by však z tohoto záznamu byl patrný jakýkoliv negativní vztah ke stěžovateli. Z ničeho, ani z výpovědi svědka, nevyplývá, že by vozidlo stěžovatele bylo označeno samolepkou Nechcipokutu.cz nebo že by policista kontrolu sám zahájil zmínkami o pojištění žalobce proti pokutám, tyto informace do řízení vnesl samotný stěžovatel až v podané žalobě. Pokud se někdo k otázce „pojištění" stěžovatele vyjádřil do jisté míry kriticky, byl to až žalovaný, který v napadeném rozhodnutí v návaznosti na zmínku o pojištění v oznámení přestupku podotkl, že tak jako v jiných případech „pojištěných" řidičů stěžovatel s přestupkem nesouhlasil, a to nikoliv proto, že jej nespáchal, ale proto, že je proti pokutám „pojištěn", a následně jeho zmocněnec správní řízení obstruoval. Toto hodnocení však nelze žádným způsobem připisovat svědkovi, který se i ve své výpovědi

vyjadřoval maximálně objektivně a nijak neprojevoval jakékoliv negativní naladění proti stěžovateli.

[29] Nelze ani souhlasit s úvahou stěžovatele, že proti obecné nestrannosti policistů jako svědků svědčí existence jejich kárné odpovědnosti. Z této skutečnosti lze naopak spíše dovozovat větší motivaci vypovídat pravdivě, jelikož v opačném případě se vystavují hrozbě disciplinárního postihu. Rovněž je třeba odmítnout argument, že nestrannost policistů vyvrací motivace odměnami za úspěšné stíhání přestupků. Odhalování přestupků je jedním z úkolů Policie České republiky. Snaha policistů odhalovat přestupky tedy vyplývá z povahy jejich činnosti a nelze jí obecně argumentovat v neprospěch jejich věrohodnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, č. j. 4 As 216/2016 - 34).

[30] V rámci svého výslechu, který se uskutečnil až dne 26. 3. 2014, tj. více než po půl roce od provedené kontroly, a to v důsledku dvou omluv zmocněnce stěžovatele, Ing. M. J., ze zdravotních důvodů, policista detailně popsal místo, kde stěžovatele kontroloval, když toto místo ručně vyznačil na vytištěné letecké mapě. Ze zákresu je patrné, že policista stál na okraji vozovky ulice Nábřeží přímo před výrobní budovou sousedící s plochou autobazaru a stěžovatel k němu přijížděl po téže straně ulice směrem od autobazaru, resp. centra Zlína. Uvedl, že stěžovatel projížděl v jeho těsné blízkosti, odhadem asi dvou metrů, a zastavil přímo u něj. Přestupkové jednání měl možnost pozorovat po dobu průjezdu vozidla kolem něj zhruba po dobu 5 sekund a i ve chvíli, kdy stěžovatel zastavil a byl ztotožněn, nebyl bezpečnostním pásem připoután. Uvedl, že do vozidla bylo dobře vidět, protože okna nebyla tónovaná a nebránila mu ve výhledu ani žádná překážka. Bylo sucho a hezky, jestli svítilo slunce, si již svědek nevzpomínal. Nevzpomínal si ale již, zda měl na hlavě helmu a zda měl stažen její mírně zatmavený obličejový kryt. Bezpečnostní pás přitom viděl zřetelně – byl ve svislé poloze podél sloupku, jeho barvu ani umístění spony na něm si již nepamatoval. Následně k dotazům zmocněnce stěžovatele na konkrétní postavení jeho osoby a jeho služebního motocyklu vůči jedoucímu vozu stěžovatele uvedl, že si s ohledem na dlouhou dobu již nevzpomíná. Na dotaz, zda přestupek zjistil z jedoucího či stojícího motocyklu, sdělil, že obvykle při kontrole předjede vozidlo, zastaví, sleze z motocyklu a vozidlo zastaví. Při příjezdu vozidla přestupek viděl zřetelně, zaznamenal jej při dojezdu vozidla k místu, kde stál, asi ze dvou metrů, ale jestli si jej všiml již dříve, si nevzpomíná. Nevzpomněl si ani na barvu oblečení stěžovatele, jeho prvotní reakci po zastavení, na způsob zastavení, ani na skutečnost, zda před ním jela jiná vozidla.

[31] Tuto výpověď Nejvyšší správní soud hodnotí ve shodě s krajským soudem i správními orgány jako koherentní a nemá za to, že by v ní byly stěžovatelem namítané rozpory. Je pravdou, že některé dílčí okolnosti si již svědek nevzpomínal, je zřejmé, že po době více než půl roku ve vztahu k okolnostem silniční kontroly, tj. k okolnostem, které se v rámci jeho služby nepochybně opakují poměrně často, si v paměti uchoval jen ty nejužší okolnosti, na základě nichž právě vyhodnotil, že došlo ke spáchání přestupku, a nepamatoval si již doprovodné okolnosti daného případu, jako právě barvu oblečení, umístění spony a barvu bezpečnostního pásu, to, zda svítilo slunce, apod. Nicméně okolnosti, které si pamatoval, dostatečně zachycují spáchání přestupku a přitom nevzbuzují jakoukoliv pochybnost. Nejvyšší správní soud nemá pochyb o tom, že stojící policista může v průběhu dojezdu vozidla s nezatmavenými skly k místu, kde jej zastavuje,

na vzdálenost asi dvou metrů spolehlivě zaznamenat zrakem skutečnost, zda je řidič připásán bezpečnostním pásem, a to že tento pás volně visí podél sloupku. Vzhledem k tomu, že policista viděl pás volně visící podél sloupku, je vyloučeno, aby jej stěžovatel měl, jak později začal bez jakýchkoliv podkladů tvrdit, zapnutý pod ramenem.

[32] Z výpovědi policisty nevyplývá, že by policista začal vozidlo stěžovatele zastavovat až poté, co na vzdálenost dvou metrů zpozoroval, že stěžovatel není připoután. Naopak z kontextu výpovědi vyplývá, že jej policista zastavoval a při dojezdu vozidla teprve zpozoroval, že stěžovatel není připoután. V dané situaci navíc stěžovatele mohl vidět nepřerušeně po celou dobu od okamžiku rozpoznání přestupkového jednání až do okamžiku vlastního zastavení vozidla a přímé komunikace se stěžovatelem. Skutečnost, že si policista nebyl schopen vybavit, zda měl na hlavě helmu, případně i s uzavřeným obličejovým štítem, nijak nezpochybňuje jeho výpověď, neboť taková okolnost nemůže významným způsobem ovlivnit schopnost policisty daný přestupek zpozorovat. Ostatně obličejový štít helmy musí být dobře průhledný již jen proto, že při řízení motocyklu musí řidič jet s uzavřeným hledím helmy a je logické, že to by jej nemělo jakkoliv ve výhledu omezovat. Naopak to může dobře vysvětlovat, proč si policista touto skutečností nebyl jist – protože to nemá na schopnost zrakového vnímání dopad. Pro vlastní děj, na nějž se policista soustředil, přitom neměla žádný vliv barva oblečení stěžovatele, umístění spony na volně visícím pásu, ani jeho zbarvení, proto lze pochopit, že tyto skutečnosti si již svědek nepamatoval.

[33] Pokud stěžovatel namítá, že si svědek nepamatoval postavení motocyklu a sebe sama, když k němu stěžovatel přijížděl, je třeba konstatovat, že svědek v tomto případě odpovídal na komplexní otázku obsahující celkem tři dotazy – zda si pamatuje polohu motocyklu, zda si pamatuje vlastní postavení a k tomu (dle zápisu jen v závorce) z jaké strany stěžovatel k postavení policisty přijížděl. Prostá odpověď: „*Nevzpomínám si, je to již dlouho*“, nemusel bezprostředně pokrývat každý z elementů této otázky, resp. svědek nemusel vnímat třetí složku otázky jako samostatný dotaz. Z předchozí výpovědi, v průběhu níž byl vyhotoven zákres zachycující umístění policisty a trasu přijíždějícího vozidla, se ukazuje, že policista věděl, kde stál i odkud stěžovatel přijížděl. Následnou odpověď tak lze logicky vztáhnout jen ve vztahu ke směrovému postavení (natočení) policisty, popř. jeho motocyklu ve vztahu ke směru přijíždějícího stěžovatele, nikoliv jako tak, že by si policista nepamatoval, kde vlastně stál a odkud stěžovatel přijížděl. Je však logické, že policista nemohl stát ke stěžovateli např. zády, pokud jej zastavoval, a umístění motocyklu pak schopnost pozorování stěžovatele nijak ovlivnit nemohlo.

[34] Ničím nepodložené je i tvrzení žalobce o tom, že jej policista nemohl vidět přes čelní sklo v důsledku odrážejícího se ostrého podvečerního slunce. I pokud by stěžovatel jakožto řidič vnímal, že jej tvrzené ostré podvečerní slunce uvnitř automobilu oslňuje, ještě to neznamená, že se slunce pro pozorovatele zvenčí v takové situaci od skla odráží. Je v podstatě vyloučeno, aby něco takového mohl pozorovat on sám. Odrážení slunce je přitom nepochybně závislé na konkrétním úhlu mezi postavením slunce a pozorovatele a na úhlu zakřivení samotného čelního skla. V určitém úhlu dochází k odrazu, v jiném naopak slunce dobře prosvěcuje interiér vozidla a umožňuje jeho přesnější vnímání. Z výpovědi policisty přitom vyplývá, že nezapnuté pásy u stěžovatele pečlivě pozoroval v posledních pěti vteřinách před zastavením vozidla přímo před ním (hovořil přitom

o míjení ve vzdálenosti zhruba dvou metrů), je tedy zřejmé, že vozidlo v průběhu zastavování viděl z průběžně se výrazně měnícího úhlu, a to nejen přes čelní sklo, ale následně i z boku. Nelze tak považovat za možné, že by policista mohl být ze všech těchto úhlů oslňován tvrzeným odleskem slunce.

[35] Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s argumentem, že spáchání daného přestupku stěžovatelem je nepravděpodobné. Jen ze skutečnosti, že svým nepřipoutáním ohrožuje řidič primárně sám sebe, nelze dovozovat, že by se řidiči (včetně stěžovatele) takového přestupku vůbec nedopouštěli. Ani věk řidiče v tomto směru není zárukou, mnohdy tomu může být i naopak (zažitý stereotyp a o to nižší ochota jej v pozdním věku měnit). Záznamy v evidenční kartě řidiče pak v tomto směru stěžovateli nepomáhají. Je sice pravdou, že stěžovatel neměl v té době evidovány žádné body, údaje o dříve spáchaných přestupcích (sedm přestupků od roku 2006) však zachycují vedle nadměrné rychlosti, opakovaného telefonování za jízdy či jízdy bez světel mj. právě i porušení povinnosti řídit se zapnutým bezpečnostním pásem. Nelze tedy tvrdit, že by spáchání právě takového přestupku, jehož se stěžovatel již v minulosti dopustil, bylo překvapivé.

[36] Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že i přes důkladné zhodnocení obsahu výpovědi policisty neshledal nic, co by jeho výpověď jakýmkoliv způsobem zpochybňovalo, nezaznamenal v ní žádné rozpory, ani známky nestandardního chování či osobního zájmu na postižení právě stěžovatele. Oproti tomu tvrzení stěžovatele jsou v řadě otázek pochybná a nevěrohodná a nejsou ani podložena např. obsahem oznámení přestupku či jakýchkoliv důkazů, jež stěžovatel ke svým tvrzením v průběhu správního řízení ani neoznačil. Za tohoto stavu nelze správním orgánům ani krajskému soudu vyčítat, jestliže svědecké výpovědi policisty uvěřili a tvrzením stěžovatele nikoliv.

IV.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[37] Nejvyšší správní soud tedy shledal nedůvodnými všechny body uplatněné v kasační stížnosti, a proto kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[38] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. března 2017

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu